

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 6/2019-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátskou kanceláriou Hudec s. r. o., Lazaretská 23, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Marek Hudec, ktorou namieta porušenie svojich bližšie neoznačených základných práv a slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava V č. k. 12 C 68/2016-715 z 18. septembra 2018, uznesením Okresného súdu Bratislava V č. k. 12 C 68/2016-573 z 31. mája 2017 a uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 Co 54/2018-702 z 28. júna 2018, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] odmieta pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. novembra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich bližšie neoznačených základných práv a slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 12 C 68/2016-715

z 18. septembra 2018 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 18. septembra 2018“), uznesením okresného súdu č. k. 12 C 68/2016-573 z 31. mája 2017 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 31. mája 2017“) a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 54/2018-702 z 28. júna 2018 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 28. júna 2018“).

2. Sťažovateľ v podanej sťažnosti uvádza, že v prípade uznesenia okresného súdu z 18. septembra 2018 došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), pretože nesprávnym procesným postupom došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v dôsledku protiprávnej výmeny sudcu, čím došlo k porušeniu jeho ústavného práva spočívajúceho v tom, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Z rovnakých dôvodov namieta aj uznesenie okresného súdu z 31. mája 2017. V prípade uznesenia krajského súdu z 28. júna 2018 namieta, že v ňom krajský súd vôbec neriešil podstatu sťažovateľom podaného odvolania, spočívajúcu v tom, že uznesenie okresného súdu z 31. mája 2017 vydal iný ako sťažovateľov zákonný sudca. Dodal, že proti uzneseniu krajského súdu z 28. júna 2018 podal 2. októbra 2018 dovolanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

3. V ďalšej časti sťažovateľ uviedol: „Dňa 4.3.2016 na základe môjho návrhu začalo pred Okresným súdom pod sp.zn.: 12C/68/2016 pred určenou sudkyňou [REDAKOVANÉ] konanie o vyporiadanie BSM... Okresný súd uznesením 12C/68/2016-573 dňa 31.5.2017 môj návrh na zastavenie konania zamietol, dôvodiac ust. §146 ods. 2 CSP. Uznesenie vydala sudkyňa [REDAKOVANÉ]. Okresný súd mi bezdôvodne vymenil zákonného sudcu a ten hneď vydal Uznesenie 12C/68/2016-573... Spravujúc sa poučením prvoinštančného súdu a sledujúc procesné skončenie veci, som včas proti uvedenému uzneseniu podal odvolanie. Dôvodom odvolania bolo rovnako porušenie práva na spravodlivý proces; odvolací dôvod podľa §365 ods. 1 písm. b) CSP. Odvolací súd, Krajský súd Bratislava dňa 28.6.2018 moje odvolanie odmietol a jeho dôvodmi sa vecne ani nezaoberal... V 1. prípade uznesenia 12C/68/2016-715 je príčinou mojej sťažnosti protiprávneho konania skutočnosť, že rozhodoval iný sudca Okresného súdu a to [REDAKOVANÉ]

██████████ a nie zákonný sudca určený pri podaní žaloby, ██████████. Na uvedenú zmenu nebolo vydané rozhodnutie ani dôvod... Na základe uvedených skutočností a zákonných ustanovení došlo k porušeniu ústavného práva ustanoveného v čl.48 ods.1 Ústavy, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Okresný súd opomína aplikáciu čl.13 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd... Okresným súdom mi je odňaté právo sa účinne odvolať voči uzneseniu prvostupňového orgánu, súdu a de facto rieši uznesenie vyššej súdnej úradníčky jej kolegyňa a k tomu nie moja zákonná sudkyňa, ██████████... V 2. prípade Uznesenia Okresného súdu Bratislava V., 12C/68/2016-573 a následne uznesenia Krajského súdu Bratislava, 7Co/54/2018-702... mám za to, že oba nižšie súdy svojím postupom zasiahli do môjho práva na spravodlivý proces. Rozhodoval totiž iný sudca Okresného súdu Bratislava V. a to ██████████ a nie zákonný sudca určený pri podaní žaloby, ██████████. Na uvedenú zmenu nebolo vydané rozhodnutie ani dôvod... Na základe uvedených skutočností a zákonných ustanovení došlo k porušeniu ústavného práva ustanoveného v čl.48 ods.1 Ústavy, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Hoci Krajský súd v bode 5. odôvodnenia konštatuje, že napádané Uznesenie Okresného súdu bolo vydané iným sudcom, ako ██████████, vecne túto skutočnosť neposúdil... Napokon odvolací Krajský súd zasiahol do môjho práva na spravodlivý proces i tým, že napriek poučeniu prvoinštančného súdu o možnosti preskúmania uznesenia o nezastavení konania odmietol sa zaoberať včas podaným odvolaním. Vôbec neposudzoval protiprávnu skutočnosť, že uznesenie vydala nezákonná sudkyňa a už vôbec sa nezaoberal vecou samou v ďalších dôvodoch môjho odvolania.“

4. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ ústavný súd žiada:

„1. – aby vyhlásil vydané uznesenie č.12C/68/2016-715 za neplatné z dôvodu nezákonnej sudkyne,

2. – aby vyhlásil vydané uznesenie č.12C/68/2016-573 za neplatné z dôvodu nezákonnej sudkyne,

3. – aby Okresnému súdu Bratislava V okamžitým opatrením podal vysvetlenie Ústavy a zabránil ďalšiemu konaniu nezákonnej sudkyne pani ██████████ v konaní 12C/68/2016 na Okresnom súde Bratislava V až do rozhodnutia Najvyššieho súdu.

Dôvodom je Ústava SR i medzinárodný Dohovor a ich nerešpektovanie pani sudkyňou Okresného súdu, [REDAKOVANÉ], ktorá naďalej koná a porušuje moje právo na spravodlivý proces.

4. – aby zakázal pokračovanie v porušovaní môjho základného práva alebo slobody Okresným súdom Bratislava V a [REDAKOVANÉ].“

II.

5. Podľa čl. 124 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto je zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorý vo svojom § 25 ods. 1 uvádza, že ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Počas tohto prerokovania ústavný súd zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

8. Zákon o ústavnom súde v § 25 ods. 2 uvádza, že návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

10. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie:

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

11. Ústavný súd pripomína, že uplatnenie jeho právomoci je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 49 a nasledujúcich zákona o ústavnom súde). V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane uviedol, že všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh. Ide o náležitosti týkajúce sa jednak formy návrhu, ako aj jeho obsahu.

12. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania

pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (III. ÚS 692/2016).

13. Na ďalšie konanie môže ústavný súd prijať len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde. Ústavný súd preskúmal sťažnosť a zistil, že tá vykazuje nedostatok zásadného charakteru spočívajúci v jej nejasnom a nevykonateľnom petite. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, konštatuje, že sťažovateľ podanou sťažnosťou napáda uznesenie okresného súdu z 18. septembra 2018, uznesenie okresného súdu z 31. mája 2017 a uznesenie krajského súdu z 28. júna 2018, avšak v petite sťažnosti neuviedol, ako to vyžaduje už uvedené znenie § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde, konkrétne základné práva či slobody, k porušeniu ktorých malo v jeho prípade dôjsť. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa v predložennom znení nie je možné považovať za kvalifikovanú a takú, o ktorej by ústavný súd mohol konať a rozhodnúť.

14. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že text uvedený mimo petitu pokladá za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (III. ÚS 581/2016). V texte sťažnosti mimo jej petitu síce sťažovateľ poukazuje jednak na čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj na čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, avšak v súlade s uvedenou konštantnou judikatúrou text uvedený mimo petitu nemôže nahradiť návrh na rozhodnutie (petit).

15. Inak povedané, zákonnou náležitosťou kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom je (okrem iných náležitostí) aj formulácia návrhu rozhodnutia (petit), ktorá musí byť vymedzená presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohla byť prevzatá do výroku rozhodnutia ústavného súdu (III. ÚS 434/2017).

16. Podľa ústavného súdu nedostatky petitu v spojení so skutočnosťou, že predložená sťažnosť ako celok trpí nedostatkami, ktoré majú za následok jej značnú neurčitost', a to napriek skutočnosti, že sťažovateľ je v konaní o ústavnej sťažnosti riadne zastúpený advokátom, má za následok významné procesné nedostatky. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd je toho názoru, že sťažnosť ako celok pôsobí nedostatočne a neurčito, vytvára priestor pre dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014) (III. ÚS 471/2015).

17. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľa nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (III. ÚS 580/2015).

18. K uvedenému je teda potrebné dodať, že ústavný súd nemôže vybočiť z rámca sťažovateľom určeného návrhu na rozhodnutie, rozhodnúť o niečom inom alebo navyše o niečom, čo sťažovateľ neuvádzal, ako ani vykonať konverziu chybne formulovaného petitu sťažnosti sťažovateľa. Ak nastane situácia, že petit sťažnosti je z právneho hľadiska sťažovateľom nesprávne formulovaný, ústavný súd musí, s ohľadom na viazanosť ústavného súdu petitom, sťažnosť odmietnuť (m. m. III. ÚS 434/2017).

19. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

20. Pretože sťažovateľom podaná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré pre uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, teda jednoznačný, určitý a vykonateľný návrh na rozhodnutie vo veci samej, ktorý obsahovo korešponduje s odôvodnením ako východiskovým rámcom sťažnosti, aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa, ústavný súd jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

21. Vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu z 28. júna 2018 je potrebné navyše dodať, ako to uviedol sťažovateľ aj v podanej sťažnosti, že proti nemu podal dovolanie na najvyššom súde. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že sťažovateľ podal vo veci na okresnom súde dovolanie 3. októbra 2018 a o podanom dovolaní ku dňu rozhodovania o podanej sťažnosti nebolo rozhodnuté.

22. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti prihliada na to, že ako súdny orgán ochrany ústavnosti nie je jediným nositeľom povinnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, pretože touto povinnosťou sú zaviazané aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (III. ÚS 166/2014).

23. Ako už bolo uvedené, samotné znenie čl. 127 ods. 1 ústavy je limitujúcim pre určenie právomoci ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci namietaného porušenia ich základných práv a slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, len na prípady, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

24. Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje

a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05, III. ÚS 36/2018).

25. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že súdne konanie je od svojho začiatku až po jeho koniec proces, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany konajúcich súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného súdneho konania (III. ÚS 166/2014).

26. Súbežné podanie dovolania a sťažnosti na ústavnom súde navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba v čase do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje... Ústavný súd preto zaujal názor, že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti na ústavnom súde je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní (III. ÚS 36/2018).

27. Vzhľadom na to, že sťažovateľ v prípade uznesenia krajského súdu z 28. júna 2018 podal aj dovolanie, zo strany ústavného súdu bolo potrebné zaoberať sa aj úvahou, aké dôsledky pre ňu bude mať prípadné posúdenie dovolania zo strany najvyššieho súdu ako dovolania neprípustného. Majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní sa bude lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovať za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu.

28. A contrario potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní bude mať sťažovateľ k dispozícii už len podanie sťažnosti ústavnému súdu týkajúcej sa tohto rozhodnutia za obvyklých podmienok.

29. Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd mohol podanú sťažnosť v tejto časti podľa zásady ratio temporis odmietnuť aj ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

30. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi uvedenými v petite sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. januára 2019